

Neuvotteleva virkamies
Eva Ojala

10.4.2025

VALTIONEUVOSTON ASETUS SAIRAUSSVAKUUTUSLAIN 3 LUVUN 4 JA 5 §:SSÄ TARCOITETTUIEN KORVAUSTAKSOJEN PERUSTEISTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen sääntelyä yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvausten osalta.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuus

Kansaneläkelaitos korvaa vakuutetuille yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksia sairausvakuutuslain (1224/2004) perusteella. Korvaukset rahoitetaan sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksen kautta. Hoito- ja tutkimuskorvausten tarkoituksena on täydentää julkista terveydenhuoltoa korvaamalla osa yksityisen terveydenhuollon käytöstä vakuutetulle aiheutuneista kustannuksista.

Sairausvakuutuslain 3 luvun 6 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään lääkärinpalkkioiden ja hammashoidon sekä tutkimuksen ja hoidon korvaustaksojen perusteet ja enimmäismäärät sekä perusteet lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioiden yleis- ja erikoistaksoille. Korvaustaksojen perusteiden ja enimmäismäärien perusteella Kansaneläkelaitoksen on vahvistettava luettelo korvattavista tutkimus- ja hoitotoimenpiteistä sekä niiden korvaustaksoista.

Kansaneläkelaitos vahvistaa korvattavat tutkimus- ja hoitotoimenpiteet sekä niiden korvaustaksat sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1336/2004) säädettyjen korvaustaksojen perusteiden ja enimmäismäärien perusteella. Korvaustaksojen perusteet ja vahvistettavat korvaustaksat perustuvat tutkimus- ja hoitotoimenpiteen laatuun, sen vaatimaan työhön ja aiheuttamaan kustannukseen, korvattavan palvelun hoidolliseen arvoon ja korvauksiin käytettävissä oleviin varoihin.

Sairausvakuutuslain muutokset (HE 174/2024 vp ja HE 195/2024 vp) koskien yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksia tulevat voimaan 1.5.2025. Valtioneuvoston asetuksella tehtäisiin lainmuutosten edellyttämät muutokset sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista annettuun valtioneuvoston asetukseen.

2. Asian valmistelu

Valtioneuvoston asetus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Sairausvakuutuslain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan sosiaali- ja terveysministeriön on korvaustaksojen perusteita valmisteltaessa kuultava Kansaneläkelaitosta. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön sekä Kansaneläkelaitoksen on korvaustaksojen perusteita ja korvaustaksoja valmisteltaessa varattava Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle, terveydenhuoltolain 78 a §:ssä tarkoitettulle terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvostolle sekä asianomaisia toimijoita edustaville järjestöille mahdollisuus lausunnon antamiseen.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Valtioneuvoston asetuksessa sairausvakuutuslain 3 luvun 4 ja 5 §:ssä tarkoitettujen korvaustaksojen perusteista säädetään tarkemmin lääkärinpalkkioiden, hammashoidon sekä tutkimuksen ja hoidon korvaamista koskevien taksojen perusteista. Asetusta muutettaisiin vastaamaan sairausvakuutuslain muutoksia (HE 174/2024 vp ja HE 195/2024 vp). Samalla ajantasaistettaisiin ja selkeytettäisiin joitakin säännöksiä. Muilta osin asetuksen rakenne ja sisältö säilyisivät ennallaan.

Asetuksen 1 luku sisältää säännökset lääkärinpalkkioiden korvaamista koskevan taksan perusteista. Luvun 1 § koskee taksojen vahvistamisen perusteita. Luvun 2 § sisältää säännökset lääkärinpalkkiotaksan sisällöstä. Luvun 3 §:ssä säädetään lääkärin suorittamien tutkimus- ja hoitotoimenpiteiden taksasta ja 4 §:ssä lääkärin vastaanottopalkkiotaksasta. Luvun 5 § koskee erikoislääkärikorotusta. Sairausvakuutuslain muutosten johdosta luvun 3 ja 4 §:ään lisättäisiin maininnat koskien naistentautien ja synnytysten erikoislääkäriä. Luvun 4 §:ää muutettaisiin vastaamaan lääkärin vastaanottopalkkiota koskevien taksaluokitusten rakennetta. Lisäksi lääkärin toimenpidetaksan ja vastaanottopalkkiotaksan enimmäismääriä ehdotetaan korotettaviksi, mikä mahdollistaa tarvittaessa korvaustaksojen korottamisen.

Asetuksen 2 luvussa säädetään hammashoidon korvaamista koskevan taksan perusteista. Luvun 1 § koskee hammashoidon taksojen vahvistamista ja 2 § hammashoidon taksan sisältöä. Luvun 3 §:ssä säädetään hammaslääkärinpalkkiotaksasta ja 3 a §:ssä suuhygienistinpalkkiotaksasta. Sairausvakuutuslain muutosten johdosta luvun 1 ja 2 §:ään tehtäisiin lisäykset ja tarkennukset suuhygienistinpalkkiotaksan osalta. Lisäksi hammaslääkärinpalkkiotaksan enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi, mikä mahdollistaa tarvittaessa korvaustaksojen korottamisen.

Asetuksen 3 lukuun, jossa säädetään tutkimuksen ja hoidon korvaamista koskevan taksan perusteista, lisättäisiin säännös fysioterapian palkkiotaksan enimmäismäärästä.

4. Pääasialliset vaikutukset

Yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksiin tehtävien muutosten vaikutuksia on kokonaisuutena kuvattu asiaa koskevissa hallituksen esityksissä (HE 174/2024 vp ja HE 195/2024 vp). Asetuksella täydennettäisiin sairausvakuutuslain sääntelyä ja pelkästään asetuksesta aiheutuvat vaikutukset ovat vähäisiä.

5. Lausuntopalaute

Asetusluonnos on ollut lausuntokierroksella ajalla 19.3. - 2.4.2025 (käännösaikataulusta johtuen ruotsinkielinen asetusluonnos 9.4.2025 saakka). Lausuntoaika on ollut ohjeistettua lyhyempi aikataulusyistä. Asetuksen muutosten taustalla olevat lainmuutokset hyväksyttiin eduskunnassa maaliskuun 2025 lopussa ja vahvistettiin 25.4.2025. Lainmuutokset tulevat voimaan 1.5.2025 ja asetuksen muutokset tulisi saattaa voimaan samasta ajankohdasta. Asetusluonnos oli myös aiemmin lausuntokierroksella sairausvakuutuslain muutoksia koskevien hallituksen esitysten (HE 174/2024 vp ja HE 195/2024 vp) lakiehdotusten liitteenä.

Lausuntopyyntö lähetettiin Hyvinvointiala HALI ry:lle, Kansaneläkelaitokselle, Lääkäripalveluyritykset ry:lle, Suomen Lääkäriliitto – Finlands Läkarförbund ry:lle, Suomen gynekologiyhdistys ry:lle, Suomen Fysioterapeutit ry – Finlands Fysioterapeuter ry:lle, Suomen Kuntoutusyritykset ry:lle, Suomen Suuhygienistiliitto SSHL ry:lle, Suomen Hammaslääkäriliitto – Finlands Tandläkarförbund ry:lle, Suomen terveydenhoidon ammattilaiset ry:lle (STAL ry), Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle, Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto PALKO:lle, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle sekä Vakuutuskassat ry:lle. Myös muut kuin lausuntopyyntöissä mainitut tahot ovat

voineet antaa lausuntonsa. Lausunnot ovat julkisia ja ne löytyvät sosiaali- ja terveysministeriön hankeikkunasta <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM076:00/2023>.

Lausunnon antoivat Hyvinvointiala HALI, Kansaneläkelaitos, Lääkäripalveluyritykset ry, Suomen Fysioterapeutit - Finlands Fysioterapeuter ry, Suomen Kuntoutusyritykset ry, Suomen Lääkäriliitto - Finlands Läkarförbund, Suomen Suuhygienistiliitto SSSL ry, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja Vakuutuskauppa ry. Terveystieteiden tutkimuskeskus PALKO totesi, ettei se lausu asiasta. Osin saatu lausuntopalaute koski sairausvakuutuslain muutoksia tai yleisesti Kela-korvausjärjestelmää. Lausuntopalautteen johdosta asetuksen säännöksiä ei muutettu, mutta muistiota on täydennetty.

6. Säännöskohtaiset perustelut

1 luku **Lääkäripalkkioiden korvaamista koskevan taksan perusteet**

3 §. Lääkäriin toimenpidetaksaa. Pykälän 1 momentin mukaan lääkäriin toimenpidetaksaa sovelletaan, kun on kysymys lääkäriin suorittamasta toimenpiteestä psyykkisen sairauden hoitona tai suu- ja leukakirurgian erikoislääkäriin suorittamasta toimenpiteestä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös naistentautien ja synnytysten erikoislääkäriin suorittama hedelmöityshoitoon kuuluva toimenpide korvattaisiin toimenpidetaksan mukaisesti. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että toimenpiteiden taksoja vahvistettaessa perusteena käytettäisiin enintään 400 euron määrää.

4 §. Lääkäriin vastaanottopalkkiotaksaa. Pykälää muutettaisiin vastaamaan lääkäriin vastaanottopalkkiota koskevien taksaluokitusten rakennetta. Jatkossa pykälän 1 momentti koskisi yleistaksan vahvistamisen perusteena käytettävää enimmäismäärää ja 2 momentti erikoistaksan vahvistamisen perusteena käytettävää enimmäismäärää.

Pykälän 1 momentin mukaan yleistaksan mukaisia vastaanottopalkkiotaksoja vahvistettaessa perusteena käytettäisiin enintään 36 euron määrää.

Pykälän 2 momentin mukaan erikoistaksaa koskisi psykiatrian erikoislääkäriin ja naistentautien ja synnytysten erikoislääkäriin suorittamaa tutkimusta tai antamaa hoitoa. Erikoistaksan mukaisia vastaanottopalkkiotaksoja vahvistettaessa perusteena käytettäisiin enintään 80 euron määrää.

5 §. Erikoislääkärikorotus. Pykälä kumottaisiin tarpeettomana, koska 4 §:ssä säädettäisiin lääkäriin vastaanottopalkkiotaksan yleis- ja erikoistaksoista. Voimassa olevan 5 §:n mukaista erikoislääkärikorotusta ei ole sovellettu.

2 luku **Hammashoidon korvaamista koskevan taksan perusteet**

1 §. Taksojen vahvistaminen. Pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen tulee vahvistaessaan hammaslääkäripalkkiotaksaa sekä rintamaveteraanien protetiikan korvaamista koskevaa taksaa noudattaa sairausvakuutuslain 3 luvun 6 §:ssä ja tässä asetuksessa säädettyjä perusteita. Pykälään lisättäisiin maininta sairausvakuutuslain 3 luvun 4 a §:ssä tarkoitetusta suuhygienistinpalkkiotaksasta, jonka vahvistamisessa noudatettaisiin vastaavasti sairausvakuutuslain 3 luvun 6 §:ssä ja tässä asetuksessa säädettyjä perusteita.

2 §. Hammashoidon taksa. Pykälän 1 momentin mukaan hammaslääkäriin suorittamasta tutkimuksesta ja antamasta hoidosta perityt palkkiot korvataan hammaslääkäripalkkiotaksan ja rintamaveteraanien protetiikan toimenpidetaksan mukaan. Pykälän 1 momentista poistettaisiin edellytys hammaslääkäriin määräyksestä. Suuhygienistin tekemästä tutkimuksesta ja antamasta hoidosta perityt palkkiot korvattaisiin suuhygienistinpalkkiotaksan mukaan.

3 §. *Hammaslääkäripalkkiotaksa.* Pykälän 1 ja 3 momentti kumottaisiin tarpeettomina. Pykälän 1 momentti koskee hammaslääkäriin suorittaman suun ja hampaiden tutkimuksen aikaperusteisen, enintään 20 minuuttia kestävä toimenpiteen korvaamista. Aikaperustetta ei ole sovellettu mainittujen tutkimusten korvaamisessa. Pykälän 3 momentissa säädetään korvaustaksan korottamisesta, jos korkeimman taksan mukaisen toimenpiteen suorittaminen sen laadun ja vaikeusasteen johdosta kestää huomattavasti normaalia kauemmin. Myöskään tätä säännöstä ei ole sovellettu.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että hammaslääkäripalkkiotaksan toimenpiteiden taksoja vahvistettaessa perusteena käytetään enintään 150 euron määrää.

3 a §. *Suuhygienistinpalkkiotaksa.* Pykälän 1 momentti, jonka mukaan suuhygienistinpalkkiotaksan toimenpiteiden taksoja vahvistettaessa perusteena käytetään enintään 80 euron määrää, säilyisi ennallaan. Pykälän 2 momentti koskien suuhygienistin tekemän suun ja hampaiden terveystarkastuksen korvaamista kerran joka toinen kalenterivuosi kumottaisiin tarpeettomana, sillä asiasta säädetään sairausvakuutuslain 3 luvun 2 a §:ssä ja 5 §:ssä.

3 luku

Tutkimuksen ja hoidon korvaamista koskevan taksan perusteet

3 §. *Fysioterapia.* Pykälä olisi uusi. Sen mukaan fysioterapian alaan kuuluvan tutkimuksen ja hoidon taksoja vahvistettaessa perusteena käytettäisiin enintään 30 euron määrää hoitokerralta.

7. Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulisi voimaan 1.5.2025.